

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Klasične prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 226.

V Ljubljani, v četrtek 2. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Shod slovenskih poslancev.

II.

Predno spregovorimo o združenju Slovencev v jedno celoto, kakor smo včeraj en passant omenili, zdi se nam umestno, da pokažemo na sredstvo, ki nam je v prvi vrsti potrebno v doseg našega idejale.

Slovenska zavednost narašča v vedno večji tok, ki se naravnim potom širi po slovenskih pokrajinah. Dolžnost pravih rodoljubov pa je, da poglobé in razširijo strugo tega toka, kjer-koli se kaže potreba, in to tembolj, kolikor večji je odpor naših nasprotnikov.

Ali dogaja se večkrat, da oviramo jeden drugega pri tem delu, ker se razdvajamo v političnih nazorih, ker se večkrat oddaljujemo od prvotnega slovenskega programa, s kratka, ker se skuša narodu našemu ohraniti le ime slovensko, a vsiliti mu tuje šege in navade, vcepiti mu popolnem tuja načela, ki mu ne prija.

Združiti je torej treba vse delavne moči v pošteno slovensko stranko, ki hodi varno in modro po poti, ki vodi korak za korakom do zaželenega zjedinenja, do upravne celote.

Obširno polje organizacijskega delovanja odpira se nam v narodnem in narodnogospodarskem oziru. Koliko je še po slovenskih pokrajinah, zlasti pomejnih, v tem in onem oziru zane-marjenih! Tem pokrajinam moramo obračati vso svojo pozornost, ondi treba razviti največje delovanje, in sicer dobro prevdajeno, dosledno in vztrajno. Toda tudi v narodno-probujenih, zavednih krajih treba še mnogo dela! Kako bi se lahko pomagalo celim selom, občinam z bēdo se borečim, koliko povspešnih podjetij bi se dalo osnovati, koliko bi se rešilo slovenskemu ljudstvu posestev in gruntov, ki zdaj prihajajo dokaj v tuje roké, koliko bi se pridobilo koristnih ljudij, doslej mlačnih in objetnih, da bi bila v Slovencih jedinstvo, da bi bila mej nami organizacija, da bi v vsakem mestu, v vsaki občini odkritosrčni narodnjaki istinito in goreče se brigali za potrebe svojega okoliša in po-

magali, kjer morejo, ter iskali pomočnih močij, kjer ne zadostujejo njihove. Ni treba za to vselej društev z dolgimi pravili, velikimi odbori in pododbori, in če se že mora pomagati z društvi: dobro, ondi bodi osnovano in naj razvija svoje delovanje, toda ne samo formalno, n. pr. pri občnih zborih in odborovih volitvah ali pa z dragoceno slavnostjo — blagoslovljenjem drage zastave. Skratka: vse naj se vrši premišljeno in z dobrim razdeljenjem národnih močij.

Taka delavnost ni sicer še organizacija, toda je povsem njena potrebna podstava. V vsaki občini seznanili se bodo iskrenješi rodoljubi z našo močjo ter tako spoznavali nedostatke in slabosti. Ko bi v vsakem okraju deloval rodoljuben mož in bi nabiral skušnje vseh narodnjakov, spoznali bi, kako je prebujen ves kraj, koliko broji premožnih in revnih ljudij, odličnih rodoljubnih mož in koliko je mlačnih. In ko bi se tako-le nadrobno zvedel položaj vsakega okraja na Slovenskem: káko gradivo nepopisne važnosti bilo bi to za vse naše národno delovanje v odločilnih dobah? Pred seboj bi imeli razgrneno povsem vojno moč slovenskega naroda, in lahko bi potem računali z gotovimi številkami in faktorji, in to je v resni dōbi velike važnosti.

Mi se preveč zanašamo le na naše politike, v prvi vrsti državne poslance. A ti, na čast jim bodi, storé svojo dolžnost; pomisliti pa moramo, čeravno imajo mej svojimi tovariši mnogo ugleda in imponujejo s svojim složnim postopanjem, da so vendar le mali nasproti skupini državnega zbora, katerega vsaka frakcija ima svoje posebne želje in težnje.

Če se torej družijo naši neprijatelji v jedno celoto proti nam, združujmo in organizujmo se tudi mi. In današnji shod je prvi korak, prvi odločni poskus za tako organizacijo, za združenje moči in spojenje pravih političnih načel.

Nemške naselbine na Ruskem.

IX.

Pospešitelji štundistov izmišljajo ob enem nova in zopet nova sredstva, da vplivajo na pravoslavne

Ruse, a eno od toliko sredstev je poseben trud, kako si zadobiti vpliv na mlajši naraščaj pravoslavnega prebivalstva po otrocih štundistov. Tako svedočijo „Mosk. Ved.“, da so v neki vasi taraščanskega okrožja v kijevski guberniji štundisti položili prošnjo, da bi se podučevali tudi njihovi otroci v javni šoli.

Prošnjo njihovo je uvažilo dotično oblastvo prav rado, a nasledki tega? — Vsled pristopa štundističnih otrok v to narodno šolo je prenehal pravi red. Pri tolmačenju raznih molitev in besed svetega evangelija so se začeli štundistiški otroci učitelju protiviti. On se je trudil, da jim nerazumljiva mesta razjasni, ali zastoj! Z raznih strani so začeli proti redu prigovarjati, protest je sledil za protestom, red je bil na ta način v šoli prenehal, učitelj je ponehal s prepirom, da umiri otroke, ali z raznih strani je moral slišati oponašanja, da so njegovi razlogi pomanjkljivi, in da ne tolmači teksta istinito. Med tem se je poduk dokončal, ter so morali vsi učenci vstati, da molijo; ali vsi štundistiški učenci so začeli naenkrat kakor na dogovor moliti neko štundistiško molitev, zraven pa se posmehovati in rogati molitvi pravoslavnih učencev. Pri tem pa je treba tudi omeniti, da štundistiški učenci iz kolegijalnosti vodijo pravoslavne otroke v svoje štundistiške „skupščine“ starejših ljudij. Radi takšne korupcije so se konečno pravoslavni popovi zedinili v tem, da odstranijo tako zapeljevanje otrok, ter niso pustili nič več v šolo štundistiških otrok. Ali očetje njihovi so se pritožili pri glavarstvu, da se njihovim otrokom nasilno zabranjuje naobrazba. Tako se mora tukaj duhovništvo na kmetih vkupe z narodom boriti proti brezobzirni sekci nemško-ruski!

Slednjič je tudi dokazano, da Nemci sedaj, kakor tudi poprej, razven k štundi in k menonitstvu, vabijo in silijo svoje pravoslavne delavce brez obotavljanja tudi k luteranstvu („Južno-ruski štundizmu“ od Arsenije Rožebstvenski. Petrograd 1889.), kar provzročuje tudi uradne tožbe mestnega duhovništva ruskega. Kaj ni očiten dokaz tega zgorej omenjeni „Ruski učebnik luteranske veroizpovedi?“ Razven tega se vidi tudi iz poročila velikotokmanskega

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

(Dalje.)

IV.

Za Eliško je navstalo novo življenje na gradu nad Uslavo; ne samo vitez Hrdonj in sestra Katarina, temveč vsi do poslednjega sluge so nekako oživeli, kar biva deklica v gradu. Oboroženci so hodili veseleje po dvorišči in nasipih. Celó stari Ruboš, kateremu je najmanj ugajal novi red in ni mogel pozabiti starih, veselejših časov za Oldrika z Ledkova, gladil je svojo brado in mrmral sam s seboj: „Ali ima ta hči našega tirana kako čarobno moč v obrazu in očeh, da vsakdo, kogar le pogleda, sprejme vsako breme z veseljem in niti ne vzdihne ne.“

Prvi dnevi, katere je preživela Eliška na očetovem domu, bili so ji na pol sanje. Vse okrog ji je bilo novo. Prosto življenje — svoboda zleteti iz grajskih prostorov na prostrano dvorišče, letati po nasipih okrog grada, sedeti in premišljevati na ma-

lem vrtei pod vinsko trto, hiteti iz grada po spuščenem mostu v gosti, visoki les in se tam sprehajati po mehke mahu — to je bila radost, katere deva, vzrastla v tistem samostanu, dosedaj še ni poznala. V gradu je našla posebno prijazno mesto, kjer je bivala z očetom, teto ali sama, kjer je presedela marsikatero uro, ko je sijalo ljubko solnce iz višine. Ne daleč od grada je bil hrastov log. Na velikem hrastu je bila podoba svete Gospe in pod podobo mala klopca in ne daleč od nje se je vil mej gostim grmičevjem srebrni potok. To je bilo najljubše Eliškino mesto, kjer je molila, pevala in premišljevala naslanjaje glavico na bela ramena. Gotovo so bile resne deklíčine misli, ker je bil njen obraz v takih trenutkih jako resen.

Tudi doma ji je bil dolg čas po samostanu, po prijaznih nunah, dolg čas ji je bil po veličastnem zvonjenju in milem petju v cerkvenem koru: ali vedno manj ji je bilo dolg čas, vedno bolj se je privajala novemu življenju. Vsaj je bivala pri tako dragih osebah, pri teti in očetu.

Ni bila še mnogo dni doma. Ravno je sedela na klopci pod senco starega doka in gledala je valčke v potoku. Tu se ji zazdi, kakor bi padla

senca nanjo. Plaho se ozré in glej, za njo stoji mladenič lepe postave in gleda s plamtečimi očmi na krasno devico. Vstrašila se je nepričakanega gosta v svojem lesnem svetišči, naglo je vstala in se napravila na odhod. Ali mladenič stega svoji roki proti nji, in oko mu govori glasneje kakor usta, katera prosijo: „Ne beži pred menoj! Ne boj se me, milostna gospodičina — ne pretrgaj mi radosti, da morem le še trenotek gledati v tvoj obraz.“

„Kdo si? česa želiš?“, reče Eliška in se obrne na pol k mladeniču in se ustavi.

„Kdo sem? Jaz sem tvoj otrok! Česa želim? Želim služiti tebi; prosim te, da bi mi le dovolila gledati v tvoj angeljski obraz.“

Ta čuden govor. Kaj pomenjajo te besede? Še nikdar ni slišala podobne besede. Vsaj se ji še nikdar ni približal mladenič, še nikdar je ogovoril. Ne razume teh besedij. In vendar ji ti glasovi niso neprijetni, mladenič govori s tako milim glasom, na njegovem lici žari toliko ljubeznjivosti. Njegove besede ji segajo v srce, ki ji bije tako glasno.

Vendar hiti domov. Utrujena, z zarudelim obrazom hiti v grad. Obraz mladeniča, ki jo je ogovoril, stoji ji vedno pred očmi. (Dalje sledi.)

duhovnika v berdijskem okrožju na njegovega škofa, da ruski delavci, katerih prihaja na tisoče v Krim, ko pridejo na nemške naselbine in na njihova pojedina posestva, pozabijo obrede pravoslavne cerkve ter se privadijo pobožnim običajem svojih gospodarjev. Uprava gubernije je sicer izdala na prošnjo škofovo naredbo, da redarstvo celega okrožja ali pa pojedine občine od delodajalcev Nemcev zahteva pismene obveze, da ne bodo branili svojim ruskim delavcem obiskovati službe božje ter opravljati druge duhovniške potrebe in dolžnosti, kakor obdržavanje velikega posta itd., ali ta naredba je ostala očevidno mrtva beseda v pisarniških aktih, kajti Nemci imajo, če se tudi večkrat na kaj podpišejo, za takšen slučaj vedno svoj navadni izgovor, da nič ne branijo, da nikogar v nobeni stvari ne zadržujejo, niti da ga na kaj silijo. A slednjič nastane vprašanje, bode li občinsko redarstvo, ki v teh naselbinah sestoji zopet iz samih nemških podanikov, hotelo skrbeti za to, da delodajalci Nemci ravna po svoji obvezi?

O tem, kako protestantska propaganda dela na Raskem, najbolje dokazuje tudi to, kar v sedanjem času počenja na Bolgarskem. Ta prisposoba bode prepričala gotovo tudi one, ki o tem dvojijo.

Koburško-Stambulovska vlada smatra ne samo za dobro, da trpi protestantsko propagando, nego da jo tudi podpira kot katoliško. Tako beremo v uradnem časopisu „Svoboda“, da protestantski misijonarji uvajajo povsodi, kjer je le mogoče, svoje brezplačne šole za bolgarske otroke, in da dajejo Bolgarom, ki hočejo prevzeti službo protestantskega pridigarja, 30 talijanskih lir mesečne plače. A časopis „Seljanin“, ki ga izdaja duhovnik Ign. Rileki v Sredu kot organ bolgarskega svečenstva, toži skoraj v vsaki številki o neprestanem neomejenem razširjanju inoverske propagande med Bolgari. V mesecu novembru pretečenega leta je prinesel „Seljanin“ članek od duhovnika Grozdana Murdžova, ki svetuje svojim zemljakom, naj popusté ta poguben nauk, ki ne spodkupa v njih samo vero v njihovo cerkev, nego škodi tudi njihovi narodnosti. „Število protestantov“, piše „Seljanin“, „se množi v naši domovini od dné do dné; protestantske šole se ne odpirajo samo po večih bolgarskih mestih, nego tudi po vaséh, kjer prehajajo žalibog na protestantsko vero večim delom ljudje, ki znajo brati in pisati. Protestantizem se širi tamkaj vrlo hitro. Okoli enega, dveh privržencev se hitro zberejo novi privrženci, a pet, šest takih rodov in že predstavljajo posebno občino, katera si ustroji svojo šolo, ter dobi enega pridigarja, ki dobiva 1500 levov (à 45 kr.) plače na leto.“ — „Protestantizem bode podrobil“, piše ta list, „narod naš v verozakonskem pogledu, da more nas kasneje zdrobiti tudi politički.“ — Protestantovska propaganda podpira verozakonski indiferentizem in kozmopolitizem, ki se po Bolgarskem vse bolj razširjuje.“ — Ravno to delajo protestantovski misijonarji v Macedoniji in po drugih delih balkanskega polotoka.

Ako je tedaj na Bolgarskem tako daleč prišlo v treh, štirih letih, kaj bo že z Rusijo, kjer ta propaganda deluje že celo četrt stoletja. Ako Bolgari smatrajo v tej propagandi sredstvo k političnemu robstvu svojega naroda, more li tudi Rusija v bližnji ali daljni bodočnosti pričakovati kaj boljšega iz teh nemških osnov? Saj se to ne protivi na noben način zgodovinski osnovi Knezebeka, Bunzena, Hartmanna i. dr., ki hrepené za svetovno vladno Nemčije kot „neposredne“ dedinje „bolnih narodov“, med katere štejejo tudi Ruse.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna V. velika skupščina v Ljubljani dne 24. septembra 1890.

(Dalje.)

B) Ko omenjamo družbenih zavodov, zamolčati ne smemo človekoljubnega delovanja onih udov raznih naših podružnic, ki te zavode neposredno nadzorujejo in uspešno podpirajo. Tu pa nam je imenovati narodnega ženstva, ki se je zbralo v svojih podružnicah v Trstu in Gorici, in uzorno izvrševalo svojo nalogo. Ženske podružnice so osobito skrbale, da so se praznovale božičnice in druge otroške veselice, pri katerih so otroci pokazali z molitvijo, petjem in deklamovanjem svoj napredek in razveselili navzočno občinstvo, a tudi oni so bili razveseljeni, ker dobre roke slovenskih dām razdelile so jim obleke, jestvin in drugih primernih reči. Iz prvih ondotnih načelnistev povzamemo, da so otroci tudi cerkveno praznovali za-

četek in sklep šolskega leta, imendan Nj. Veličanstev, blagdan družbenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, da so v poletnem času hodili k sv. maši itd. „Iz tega se razvidi — smem si prilastiti besede Rojanskega poročila — da je bila vzgoja v našem zaba- višču popolnoma po namenu družbe sv. Cirila in Metoda ter se lahko pričakuje, da že to prvo šolsko leto ne ostane brez blagodejnega, trajnega sadu.“ (Dobro, dobro!)

C) Vodstvo je pospeševalo napravo podružničnih in šolskih knjižnic, iz katerih si lahko družbeniki, kakor učenci izposojujejo primerne berila. Razdelilo je zopet letos večinoma ob jezikovih mejah blizu do 2000 molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih knjig, ki ob svojem času obrodé svoj sad. Ako k temu dodamo še razna učila in šolske pomočke, darove — mej katerim je Katoliška Bukvarna darovala 600 pisank in 100 prelepih podobic za obdarovanje pridnih šolskih otrok, kar tu hvaležno biletimo s posebno zahvalo — smemo reči, da je družba tudi v tem oziru dosegla svoj namen, izražen v § 2 svojih glavnih pravil. Isto velja o denarnih podporah, ki jih je vodstvo po pretehtanju vseh okoliščin tu in tam dovoljevalo.

Č) Najtežavniše je delovanje na Koroškem. Naši bratje prosijo, trkajo, moledovajo za katoliško in slovensko šolo, a dozdej je zastoj vsak poskus. Naših 13 podružnic so namreč glasen protest zoper tak uk, ki ni osnovan na podlagi materinega jezika. Družbeniki naši — v veliki večini slovenski oratarji — so neustrašljivi bojovníki za zaželeno šolo z materinščino kot učenim jezikom — in njihovi nazori bodo slednjič zmagali, ker sloné na pravi pedagoški podlagi. Naša družba jim je za zdaj s primernimi knjigami pritekla na pomoč.

D) V ožigled obče priznani potrebi primerne berila za našo šolsko mladino je vodstvo osnovalo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo tako zbirko primernih spisov, a iz raznih razlogov je to zastalo. Slavna „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ obrnila se je bila do nas, naj se mi, ker spajamo v svoji družbi vse potrebne pogoje, lotimo takega podjetja. Vodstvo je pretresalo to resolucijo in — akopram si je bilo v svesti, da se v ideji vse lopše vidi, nego je pa v dejanji, — vendar sklene vstreti tej želji, ter nadaljevati knjižnico. Zbog tega pa se je meseca avgusta 1889 v posebni okrožnici štev. 781 zglasilo pri vseh podružničnih načelnistvih z vljudno prošnjo, naj bi v svojem okrožju poiskala takih poverjenikov, ki bi s požrtvovalno ljubeznijo hoteli prevzeti razpečevanje društvenih spisov. V olajšanja tega posla dalo je natisniti posebne vpisne pole na knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda ter jih poslalo vsem podružnicam. A žal! da uspeh dosedaj ni ugoden, kolikor se tiče skupička, ker družba si hoče zagotoviti le založnih in upravnih stroškov brez ozira na kak dobiček. Da bi to podjetje imelo še varnišo podlago, neko glavnico za izdavanje dobrih spisov, zaprosilo je vodstvo osobito iz tega obzira preslavni kranjski deželni zbor in veleslavni občinski svet deželnega stolnega mesta ljubljanskega. Ta dva visoka zastopa sta uslišala vodstveno prošnjo in slavni deželni odbor je naznanil z dopisom dné 20. decembra 1889 št. 9481, da je visoki deželni zbor družbi dovolil za leto 1890 podpore 1000 gld. in slavni mestni magistrat z dopisom dné 13. marca 1890 št. 2170, da je občinski svet v isto svrhu podelil 400 gld. v dveh obrokih. Vodstvo se je potrdivši prejem hvaležno zahvalilo visokima korporacijama, ki tako blagodušno podpirata kulturni razvoj naroda slovenskega. (Slava, slava!) — Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda je narasla od lanske skupščine za dva snopiča. IV. njen zvezek opisuje slovenski mladini „Junake“ skoro zgolj slovenskega pokolenja, može in žene, ki so se skazali junake ali junakinje ter so se borili in krv prelivali za „vero, dom, cesarja.“

V. zvezek je zagledal beli dan povodom odkritja spomenske plošče na rojstvenem domu vladike M. Ravnikarja, da se tudi naša mladina soznani s tem slovenskim pedagogom. Kritika se je v obče izrekla pohvalno. Ako vzamemo v poštev, da se je razpečalo in razširilo po Slovenskem od „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ I. zvezka krog 8000, od II. do 5000, III. 2000, IV. 3000 in V. zvezka do 2000 izvodov — torej skupno 20.000 izvodov, gospôda moja, smemo reči, da je družba — vkljub precéj velikim denarnim žrtvam — dosegla lep vspeh, osobito če pomislimo, da se bodo — ker

litera scripta manet — čitali njeni spisi, ko družbe več ne bo. Pri tej priliki si usoja vodstvo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ prav toplo priporočiti vsem načelnistvom, rodoljubom, duhovnikom, učiteljem, pisateljem itd. Ali zagleda več spisov beli dan, odvisno je od tega, kako se bodo razprodavali; s cela hvalne in zanimive tvarine takim zvezkom imam dosti v rokah.

Govoreč o svojih knjigah ne smemo zamolčati neljube zadeve, ki jo je nevednost ali pa zlobnost podtaknila naši družbi. V uradnih odlokih visokih c. kr. deželnih šolskih svetov se namreč nahaja kot od vis. c. kr. ministerstva za uk prepovedana knjižica, ki se naj izloči iz kolskih knjižnic, tudi „Tisočletnica Metodova“ kot izdana po naši družbi. Sam Bog si ga vedi, kako je ta nastalo, ker brošura ima na svojem čelu naznanjeno, kdo jo je spisal in kdo jo izdal — izšla pa je še predno je bila ustanovljena naša družba. (Čujte, čujte!) Istotako pa je tudi vis. c. kr. deželni šolski svet koroški prepovedal sploh vse spise, ki jih izdaja naša družba, torej tudi „Životopisa Nj. Veličanstva presvetlega cesarja in njegovega praočeta Rudolfa Habsburškega“. (Začudenje.) V ožigled temu je moralo vodstvo v spoštljivi spomenici vso zadevo pojasniti Nj. prevzišenosti g. ministru za uk in bogočastje, katero je osebo blagovolil izročiti državni poslanec kanonik K. Klun. Slavna skupščina! Lahko si mislite, odkod vse to izvira in s kakimi težkočami se ima boriti vodstvo, da družba ne pride v zadrege. — Kdor take spise, kakoršne je vodstvo izdalo, smatra za nevarne slovenski mladini — on, če sicer razume slovensko — čitajoč noče razumevati slovenskih teženj, in če je rojen Slovenec — smelo trdim — da ni več pravi Slovenec. (Istina!) (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. oktobra.

Notranje dežele.

Shod vseh slovenskih poslancev, ki se vrši danes v Ljubljani, v središču slovenskem, vzbuja v prvi vrsti vso pozornost slovenskega naroda, a čutiti je vlasti iz časniških poročil o pripravah za ta shod, da se zanj zanimajo tudi vlade in nasprotniki našega naroda. Liberalno-nemški listi trosili so zadnje dneve neresnična poročila med svet o zedinjeni Sloveniji, o jugoslovanskem klubu, o veliko-hrvatski državi; namen takemu pisarenju je jasen, s tem so namreč skušali naši nasprotniki porušiti slovenske poslance v merodajnih krogih. — Za trdno se nadejamo, da bodo slovenski poslanci uvažajoč obstoječe razmere, storili svojo dolžnost ter določili jasen, odločen in enoten načrt, kako naj-vspešneje delovati za koristi katoliškega, slovenskega našega naroda.

Okrožnemu sodišču v Celju treba bo po smrti zagrizenega nasprotnika Slovencev Heinricha imenovati novega predsednika. Upamo, da se bo sodišču, ki šteje poleg 400.000 Slovencev komaj 15.000—18.000 Nemcev in posili-nemcev, postavil na čelo mož, popolno večš slovenskega jezika, ki bo strogo zakonito stoječ nad strankami izvrševal na Spodnjem Štajerji svojo imenitno službo.

Volitve v deželni zbor nižje avstrijski vrše se danes za mestno skupino. V tej skupini se voli 29 poslancev, od katerih jih samo Dunaju pripada 20. Volilni boj pri deželnozborskih volitvah ni bil še nikoli tako silen in strasten, kakor je sedanj; antisemitje in katoliki na eni strani, židovski liberalci, katerim se vlasti prijazna kaže vlada, na drugi strani, razvijajo ob tej priliki vso svojo agitacijsko silo. Stališče antisemitov je težavno; skoro vsi večji listi dunajski, ki odločujejo večinoma javno mnenje, so proti njim; zato toliko pridneje sklicujejo volilne shode, ki so večinoma obilno obiskovani. Po volilnih pripravah smemo upati, da bodo antisemitje liberalcem odvzeli marsikak mandat tudi v mestih, v lasti na Dunaju imajo za to veliko nade. Katera stranka da bo imela večino v deželnem zboru, odločila bo volitev v velikem posestvu. Listi liberalni so pisali, da ponujajo liberalci konservativcem kompromis, po katerem bi od 15 poslancev iz velikega posestva konservativcem prepustili dva. O tem pa konservativna stranka ne vé ničesar; ona sklicuje svoje somišljenike dné 6. oktobra v posvêt, da se dogovoré o konservativnih kandidatih.

O poslancih češkega veleposestva poročajo listi, da se mislijo za čas odtegniti političnemu delovanju ter izstopiti iz deželnega zbora. To bi bil najhujši poraz za češki narod, zakaj izročeni bi bili Čehi zopet na milost in nemilost nemško-liberalni večini v deželnem zboru; to bi bil torej prvi največji, a tudi najžalostnejši vspeh radikalnega brezozirnega postopanja Mladočehov; upamo vendar, da imajo češki veleposestniki toliko plemenitosti, da bodo, pozabivši ostudnih napadov od strani Mladočehov, stali trdno za češki narod, v lasti v njegovem sedanjem nevarnem položaji.

V **Bukovini** je bil pri namestitvi volitvi za državnega poslanca v kmetijskih občinah izvoljen konservativno-avtonomistični posestnik Avgust Mazin s 317 glasovi proti 49, katere je dobil okr. sodnik Emil Krzob.

Vnanje države.

Rusija. Iz Peterburga se poroča listom: Zvezni minister Hubbenet je odposlal komisarje v baltiške provincije in na Poljsko, da se prepriča, umajo-li vsi železniški uradniki ruščino ali ne. Vsi oni uradniki, kateri ne bodo imeli potrebne sposobnosti v ruščini, bodo neki takoj izpuščeni iz svojih služb.

Italija. Italijanska vlada je izrekla prepričanje, da ne zadostujejo določbe mejnarodne pariške pogodbe z l. 1852. z ozirom na zdravstvene naredbe v Egiptu in Turčiji proti koleri in drugim kužnim boleznim azijskega izvora dandanašnjim zahtevam. Da se dotične naredbe preosnujejo prikladne za dandanašnje zahteve, terja italijanska vlada, naj vse evropske in ameriške države, katere zanima to vprašanje, odpošljejo svoje odposlance, ki naj pridejo na v ta namen osnovano konferenco. Švicarski zvezni svet je baje že objavil, da pošlje svojega odposlanca na dotično konferenco.

Nemčija. O shodu nemškega in avstrijskega cesarja v Rohnstocku oglasile so se tudi „Hamburger Nachrichten“, znano Bismarckovo glasilo. Članek, pisan popolnoma v Bismarckovem duhu, govori o stališči nemške države do Avstrije ter ugovarja, da bi bil omenjeni list gojil kedaj Avstriji sovražno in Rusiji prijazno politiko. Nemško vlado je hotel le zavračati, da ne bi bila v pogubo evropskega miru gojila in podpirala osobito avstrijske vzhodne politike ter hotel zabraniti, da se ne bi bila Nemčija Rusiji odtujila vsled nespametnega protiruskega časnika.

Francija. Kako v obče priljubljena in čislana oseba je kardinal Lavigerie, kaže nedavni dogodek, da ga je sprejel v avdienci predsednik francoski republiki, Carnot. Dne 27. septembra je prišel v v spremstvu škofa Lavinhaca v Fontainebleau, kjer je pričakoval polkovnik Chamoin imenovana cerkvena dostojanstvenik, ki sta ostala v gradu celo popoldne. — Z ozirom na Crispijevo izjavo o trodržavni zvezi pravijo „Temps“, da je sicer Franciji vseh Crispijevo zagotavljanje, toda, žal, da nima gotovega potrdila. Če ponovi Italija trodržavno zvezo, ne bo mogla Francija Italiji ničesa več verjeti in zaupati.

Anglija. Poročalo se je že, da je Castioni obdolžen, da je umoril švicarskega državnega svetnika Rossi-ja ter pobegnil na Angleško, kjer je pribežališče in zavetje taki malopridni sodrgi. Brnska zvezna vlada je kmalu potem zahtevala od Anglije, naj jej izroči zločinca. Toda Anglija ga kot političnega zločinca ne misli izročiti švicarski vladi. Kakor poročajo časniki, napisal je Castioni dolgo pismo, je li pa kriv smrti Rossija ali ne, o tem seveda nič ne omenja. V pismo pravi samo to, da je delal kakor sin proste Helvecije.

Portugal. Ko se je sklepala angleško-portugalska pogodba z ozirom na njune naselbinske interese v Afriki, vedel je lahko vsakdo, da bo sebična Anglija dobila boljši del, kakor Portugal. Kako nezadovoljnost je vzbudila ta Portugal poniževalna pogodba mej portugalskim prebivalstvom, pokazalo se je kmalu. Vlada Serpa Pimental, ki je sklenila omenjeno pogodbo, primorana je bila prositi kralja za ostavko, kar se je takoj ugodilo. General de Abreu e Souza, predsednik portugalski domoljubni zvezi, je dobil prvi nalogo, sestaviti novo vlado. Toda ta mož ni izvršil dane mu težavne naloge, delo je spodletelo, katero je za njim prevzel Martens Ferrao, portugalski zastopnik pri Vatikanu. Tudi ta državnik ni imel nič kaj pravega poguma za ta posel; zakaj nekako obotavlja se je prišel v Lisabono. Martens Ferrao je jako priljubljena in čislana oseba v Portugalcih. Od l. 1857 je bil večkrat minister ter je bil tudi vzgojitelj sedanjega portugalskega kralja Karola, katerega je tudi spremljal na njegovem večjem popotovanju po tujih deželah. Portugalski zastopnik pri Vatikanu je Ferrao od l. 1885. Zdaj je Martens Ferrao vže v visoki starosti. Bržkone si je prizadeval Ferrao, da bi dobil sv. očeta za mejnarodnega sodnika mej Portugalom in Anglijo, kakor želé Portugalci sami. To sklepa pa pred vsem lisabonska „Gazeta“, ki trdi, da je imel Ferrao sila važno posvetovanje s sv. očetom. Kake posledice utegne še imeti angleško-portugalska pogodba, razvidi se iz tega, da si išče Portugal povsodi prijateljev. Tudi je umevno, zakaj je Portugal zopet poslal svojega zastopnika v Rio de Janeiro. V boji, kateri utegne zabučati med Anglijo in Portugalom, upajo Portugalci pomoči od Brazilije, da, celo od vse Amerike.

Turčija. Ako je verjeti poročilom iz Erzinciana, potem se položaj v Erzerumu jako resen. Ruske čete se baje ob meji vedno bolj množé; zbranih je neki že 72.000 mož. Ker se Turki bojé, da jih utegnejo Rusi napasti, pripravljajo se za boj tudi Kurdi. Dan na dan prihajajo družine iz Erzeruma v Erzincian iz strahu pred nemiri.

Izvirni dopisi.

S Pivke, 30. septembra. Pivška podružnica sv. Cirila in Metoda imelaje, kakor je bilo objavljeno,

dne 21. t. m. svoj običajni letni zbor. Zanimanje za ta zbor bilo je vsestransko, kar najbolje dokazuje številna vdeležba udov raznega stanu. Iz prijavljenih poročil smo razvideli, da je podružnica prav vspešno delovala ter že lepo svoto odposlala glavni družbi. Na to vršila se je volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: Predsednikom č. g. ekspozit trnjski Matej Pintar, podpredsednikom č. g. vikar zagorski Frančišek Groznik, tajnikom g. učitelj trnjski Štefan Jelenec, namestnikom g. učitelj zagorski Karol Česnik, blagajnikom g. Andrej Lavrenčič, posestnik, namestnikom g. nadučitelj Miha Kalan, oba iz St. Petra. Zborovanje se je završilo z navdušeno sprejetim nagovorom na presvetlega cesarja, na kar se je zapela cesarska himna. Po zborovanju je sledila prosta zabava, mej katero so nas z domačo pesmijo razveseljevali vrli zagorski pevci.

Suša na Krasu je vedno hujša. Ako se nas Bog ne usmili, ne vemo kaj bode, od kje bomo dobili potrebne vode, kajti skoro vse vasi so že ob njo. Ob poletnem času sta bila napolnila vodnjak v Trnji s svojo brizgalno vrla gospoda št. peterska Medica in Križaj ter tako preskrbela vas z vodo za lep čas. Kako bi se dalo narediti, da bi dobili vodnjak s stalno vodo, to zadevo merodajnim krogom, osobito našim gg. poslancem, najtopleje priporočamo.

Naši ljudje so počeli polagoma, ko so pospravili svoje pridelke, odhajati na razne strani za delom, da si po zimi kaj pridobé za svoja domovanja. Nekaj se jih je odpravilo proti ruski meji, a drugi, kateri ne dobijo zadostnega dela v bližnjih gozdih, odpravili se bodo na Hrvaško.

Iz Trebnjega, 26. septembra. Naša župnijska cerkev Vnebovzvetja M. D. je bila letos po neumornem prizadevanju č. g. dekana Matevža Frelih-a znotraj in zunaj povsem prenovljena in okusnoobarvana. Lepo se podajo v cerkveni ladiji, ki je v gotičnem slogu zidana, tudi nova gotična okna. Posebna lepota cerkvi pa je nov veličasten križev pot. Slike smo dobili od J. Haindl-na z Dunaja, okvirje pa od g. J. Jontez-a iz Velikih Lašč. Oboje je lepo delo.

Dne 21. t. m. je bilo slovesno blagoslovljenje novega križevega pota. Ob 3/4 10. uro so fantje, zraven katerih so svetile šolske deklice, mej pokanjem topičev in pritkavanjem vbranih zvonov v sprevedu prenesli podobe iz župnega dvorca v lepo ozaljšano cerkev. Pri lepem vremenu se je zbralo na tisoče ljudi, kajti prišlo jih je veliko tudi iz sosednih župnij. In vendar pri toliki množici ni bilo nereda. Slavno trebanjsko gasilno društvo je prostovoljno prevzelo nalogo, da je poskrbelo za red. Slava mu! Ko so fantje zložili podobe na določeni prostor, stopi na leco č. g. o. Viljem Vindišar iz Novega Mesta. Govor bil je izboren, ki je poljudno v lepi besedi razlagal pomen tega slavnega dne. Da bi le tudi poslušalci ne pozabili prelepih in spodbudljivih besed gospoda govornika! Veliko sv. mašo je daroval domači g. dekan, in na koro so pod vodstvom gosp. A. Jeršeta točno izvrševali svoj pevski del. Po sveti maši je č. g. oče blagoslavljal nove podobe križevega pota. Okoli 1/2 2 je bil sklep z zahvalno pesmijo.

Hvala pa tudi č. g. dekanu, ki se neutrudljivo prizadeva za olepšanje hiš božjih, Bog ga nam ohrani še mnogo let! Čast vrlim trebanjskim farmanom, ki so se v dejanji pokazali kot vneti katoliški kristijani, in Bog jih ohrani v takem duhu njim v časni blagor in v večno srečo!

Poljski sadeži tudi pri nas hudo trpijo zaradi strahovite suše.

Dnevne novice.

(Shod slovenskih poslancev.) Pri današnjem shodu, katerega so se vdeležili tudi hrvaški poslanci iz Istre, bilo je navzočnih 51 državnih in deželnih poslancev, in sicer s Stajarskega: Dr. Jurtela, dr. Sernee, Mihael Vošnjak, dr. Dečko, dr. Lipold, dr. Gregorec; s Koroškega: Gregor Einspieler, Fran Muri; z Goriškega: Dr. vitez Tonkli, dr. Rojic, dr. Lisjak, dr. Gregorčič, R. Mahorčič; iz tržaške okolice: J. Nabergoj, Ivan Martelanec, St. Nadlišek, dr. Andrej Sancin; iz Istre: dr. Vitezić, dr. Stanger, V. Spinčič, Ivan Flego, Dinko Seršic, dr. Volarič, dr. Dukić, dr. Laginja, Slavoj Jenko, M. Mandić; s Kranjskega: dr. Poklukar, ces. svetovalec Murnik, vitez Bleiweis, A. Klein, Sr. Stegnar, P. Grasselli, Ig. Žitnik, Iv. Hribar, Fr. Povše, dr. Vošnjak, dr. Tavčar, doktor Papež, Oton Detela, dr. Ferjančič, Janko Kersnik, Fr. Višnikar, Mat. Lavrenčič, Luka Svetec, Karol

Klun, Fr. Šuklje, V. Ogorelec, J. Gorup, P. Pakiž, Hinko Kavčič. Povabljenih je bilo 62 poslancev, 11 jih je bilo zadržanih vsled bolezni ali nujnih opravkov.

(Deželni odbor Kranjski) sklenil je mej drugim v svoji seji dne 29. septembra to-le: Deželni odbor bo v prihodnje gledé ustanovitve novih in razširjenja ljudskih šol vselej prej izrekel svoje mnenje, preden v tem sklepa deželni šolski svet. — Za slovenščine zmožne doktorje zdravilstva, ki želijo obiskovati operacijski dveletni tečaj, je razpisala vlada državno vstanovo letnih 240 gld.; deželni odbor bo predlagal zboru, da tudi dežela v ta namen za dve leti dovoli letnih 350 gld. — Nemška deška ljudska šola v Ljubljani se razširi v trirazrednico. — Občini Pijava Gorica se za prihodnje leto zagotovi Franc. Jožefova vstanova. — Oddanih je bilo pet sirotinskih vstanov za Liechtenturnov zavod, deset za Marijanišče in jednat ročnih vstanov. — Za vravnavo potoka „Mirna“ sklene se nov načrt zakona v pokritje troškov, po katerem se znižajo za 10 % doneski občanarjev. — Učencu P. za rezljanje na Dunaju poviša se vstanova za 20 gld.

(Popravek.) V številki 213. Vašega lista z dne 17. septembra t. l. je dopis z Dolenjskega, s katerim se — v dokaz, da se ljudstvu „pri političnih uradih na Kranjskem večkrat odločno odreka pravica v zmislu državnih osnovnih postav gledé na slovenski jezik v uradih“ in da „čas ponemčevanja še ni minul“ — navaja, da sem jaz nekemu šolskemu vodstvu ukazal, dopisovati uradno le v nemškem jeziku. V pojasnenje ter v popravilo tega dopisa obvestujem Vas, da se je tak nalog izdal le vodstvu dvorazredne šole v nemških Čermošnicah, in sicer iz razlogov, ker je prebivalstvo šolske občine čermošniške izključno nemško, ker je zbog tega učni jezik na omenjeni dvorazrednici izključno nemški in je radi tega tudi naravno in postavno, da mora biti uradni občevalni jezik šolskega vodstva v nemških Čermošnicah jedino nemški. Nobenemu drugemu šolskemu vodstvu v tostranskem šolskem okraju se nij prepovedalo dopisovati, v slovenskem jeziku, niti se nij nobenemu priporočalo, dopisovati v nemškem jeziku. Javno predbacivanje Vašega dopisnika je torej popolnem neosnovano. Na podlagi §. 19. tiskovnega zakona vabim Vas, da sprejmete ta popravek v cenjeni svoj list.

Rudolfovo, dne 26. septembra 1890.

Friderik vitez pl. Schwarz,
c. kr. okrajni glavar in predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta.

(Nasledki nemške surovosti) zoper slovenske „Sokole“ v Celji se še vedno kažejo pred sodiščem. Dne 30. septembra je bil obsojen Andr. Leskosccheg na 48 ur zapora s postom, Alfred Auffarth in M. Pregl vsak na 5 gld. kazni ali 24 ur zapora. Ti so namreč zabavljali „Sokolecem“ in nanje metali pesek in kamenje ter jih polivali z vodo.

(Kmetijska podružnica v Krškem) bo zborovala dne 16. oktobra ob 2. uri popoldne v prostorih g. Gregoričevih. — V Kostanjevici je kmetijska družba prodajala dne 27. septembra muricodolske bike, katere so kupili ti-le posestniki: Matija Tomazin na Raki, Jan. Globočnik grajščak iz Dobrave, Anton Stravs iz Kostanjevice, Julija Rudež iz Gracarjevega turna.

(Šolske novice.) G. J. Bezla j, c. kr. šolski nadzornik in mestni učitelj v Krškem, dobil je od sl. deželnega odbora podporo, da se je podal v Norinberg k risarski razstavi. — G. K. Gebauer je imenovan nadučiteljem v Šmarjeti.

(Slovinci v Ameriki) so poslali 412 gld. kot dar za olepšavo farne cerkve v Stopičah. Hvalevredno je, da rojaki tudi v tujini ne pozabijo svoje domovine.

(Vodja finančnih uradov na Kranjskem) gosp. Karol Plachki debil je naslov in značaj dvornega svetovalca.

(Nesreča.) Iz Trbovelj se poroča, da je delavecu Kottu iz Radeč padla na glavo sekira, katero je po neprevidnosti spustil iz rok delavec Martin Jakoš; sekira je zadela Kotta z ostrino na hrbet ter ga nevarno ranila.

(Koliko ljudi umrje na leto za jetiko na Kranjskem?) Pravi pojem o veliki umrljivosti za jetiko na Kranjskem podaje nam letna statistika v tem oziru. Na Kranjskem umrje vsako leto izmed 481.176 stanovnikov povprek 14.000 ljudi, to je od 100 ljudi umrta 2-9 za kakoršno-koli boleznijo. Od teh 14.000 umrlih je pa umrlo 14-44% za jetiko ali z drugimi besedami: med sto umrlimi prominolo je 14 ljudi za jetiko, ali izmed 14.000 ljudi, koje smrt pobere

na Kranjskem čez leto dnij, umrje 2000 ljudi za jetiko. To, kar tu navajamo, pa ne velja samo o Kranjski, temveč tudi o drugih deželah, kajti dokazano je, da od 1000 ljudi umro gotovo trije za to človeško kugo.

(Pri slovesnem otvorjenju železnice Radgona-Ljutomer) dne 15. t. m. pričakujejo, da bo navzoč tudi ministerski predsednik grof Taaffe.

(Slov. bralno društvo v Trzinu) priredi v nedeljo dne 12. oktobra ob eni uri popoldne v dvorani gospoda Josipa Rok-a (pri Slugu) svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je: Poročilo tajnikovo, poročilo blagajnikovo, pregled računov, volitev novega odbora, posamezni predlogi.

(Graška deželna razstava.) Prihodnjo nedeljo dne 5. oktobra t. l. bo graška deželna razstava zatvorjena ob šestih zvečer. Od sobote je dovoljeno prodajati posamične predmete, ki so na razstavi. Posebno kar se tiče sadja je vže zdaj kupčija jako živahna. — V torek je bilo v razstavi 2865 oseb.

(Kanonizacija vmeščena) sta bila včeraj gg. A. Ponikvar na faro Stari trg pri Ložu in Ludovik Jenko na faro Knežak.

(V fari Rovi) kamniškega okraja razsaja med otroci davica; nekateri so že umrli.

(Vabilo) h koncertu v proslavo Najvišjega godu Njega c. in kr. Apostolskega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v izvršitev najudaneje poklonjenemu po podružnici Ciril-Metodove družbe v Ajdovščini v roženkransko nedeljo 5. oktobra 1890 v prejšnjih prostorih „Edinosti“. Vspored: 1. Nagovor. 2. Cesarska. 3. Ipavec: „Lastovki v slovo“, zbor. 4. Hajdrih: „Sirota“, osmospev in solo. 5. Hudovernik: „Naša zvezda“, zbor. 6. Vilhar: „Mornar“, samospev s spremljevanjem na glasoviru. 7. Eisenhut: „V naravi“, šaljiva polka, moški zbor. 8. Marschner: „Povsod že dreve zeleni“, s spremljevanjem na glasoviru. 9. Schuman: „Cigansko življenje“, mešan zbor s spremljevanjem na glasoviru. 10. A. Kržič: „Zamujeni vlak.“ Veseloigra v petih oddelkih. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr., sedež 20 kr.

(Program) delitve premij za govejo živino, ki bo v Kamniku v soboto 4. oktobra in v Vipavi v soboto 11. oktobra t. l. Slavni deželni odbor kranjski je na predlog c. kr. kmetijske družbe kranjske blagovolil dovoliti, da se napravijo delitve premij za govejo živino in sicer v Šentvidu pri Zatični za litjski politični okraj, v Kamniku za kamniški politični okraj in v Vipavi za postojnski politični okraj ter je v ta namen dovolil potreben denar. Cilj in konec tej razstavi in delitvi premij je: a) Da se živinorejci tega okraja s primerjanjem goved spodbudijo v napredek živinoreje in o njem podučijo; b) da se razvidi vspeh, ki se je vzlasti s pripomočjo deželne in državne podpore dosihmal dosegel pri reji naše domače goveje živine. 1. Pravice do premij v Šentvidu imajo vsi živinorejci okrajnega glavarstva litjskega, v Kamniku okrajnega glavarstva kamniškega in v Vipavi okrajnega glavarstva postojnskega. 2. Do 9. ure mora pa vsa živina na mestu razstave biti, in sicer posebej junci, in posebej telice in posebej krave na ograjah privezane. Vsak lastnik mora sam

skrbeti, da ima njegova živina hlapca ali dekle, ki živini streže. 3. Živina, katera hoče premije deležna postati, mora najmanj uže pol leta lastnina tistega gospodarja biti, ki jo razstavi. To mora razstavnik dokazati s pričalom svojega županstva. 4. Može, kateri bodo sodili ob premiranju živine, se izberó po dotičnem predpisniku c. kr. ministerstva kmetijstva in se morajo ravnati po propisih za to določenih. 5. Kdor je premijo dobil, se mora s posebnim pismom zavezati, da bo spolnil vse, kar imenovani ministerski predpisnik veleva ter da bo premirano goved najmanj eno leto za pleme obdržal. 6. V razstavo se pripuščajo: junci (biki), ki so 1/2 do 3 leta stari, breje telice, ki so najmanj 2 leti stare, molzne krave, ki so imele eno, dvoje, tri, štiri ali k večjemu 5 telet. Goved smé biti izvirnega marijadvorskega, muriškega, belansko-pincgavskega plemena in pa mešana domača živina z zgorej imenovani 3 rodovi ali pa tudi z drugimi žlahtnimi rodovi ali pa tudi čisto domača živina. 7. Za lepo živino so določene premije takole: I. premija za biko 25 gld., II. premija 15 gld., III. premija 10 gld., IV. premija 10 gld.; I. premija za telico 20 gld., II. premija 10 gld., III. premija 10 gld., IV. premija 10 gld., V. premija 10 gld.; I. premija za kravo 20 gld., II. premija 10 gld., III. premija 10 gld., IV. premija 10 gld., V. premija 10 gld.

Telegrami.

Dunaj, 2. okt. Avstrijsko-ogrska banka bo povišala od 3. oktobra menjavo doslej 5% lombardskih vrednostnih papirjev na 6%.

Budimpešta, 2. oktobra. Ugron in šestnajst pristašev je zapustilo klub neodvisne stranke in bodo naznanili danes skupni nastop, ker je bil sprejet program Iranyjeve stranke, v katerem ni bila izrečena osebna zveza.

Budimpešta, 2. oktobra. V zbornici predložen proračun določuje 369,008.583 dohodkov, 369,004.543 troškov, torej je prebitek 4040.

Berolin, 1. oktobra. Sinoči so se zbirali socijalisti v različnih lokalih, da bi praznovali dan, ko je prenehal socijalistiški zakon. Dan je minil povsod brez kaljenja javnega miru. Slavnosti se je vdeleževalo tudi mnogo otrok in žen. Predsedniki so zdrževali mir in red lahko povsod brez posebnega truda.

Berolin, 2. oktobra. Vsi listi brez izjeme povdarjajo z veseljem povsem sijajen sprejem nemškega cesarja na Dunaji.

Lisabona, 1. oktobra. Martens Ferrao je prevzel sostavo nove vlade. Kakor se čuje, bo on sam minister vnanjih zadev.

Kairo, 1. oktobra. Okoli 20.000 dervišev se je zbralo pri Ambigolu ter se pripravljajo, da bodo zopet prodrli v Egipt.

Umrli so:

29. septembra. Marija Bezljaj, delavčeva žena, 38 let, Valentin Contabene, zidar, 55 let, vsled telesne poškodbe ob Gruberjevi ulici pri gradnji vojašnice. — Ivan Tea, zidar.

Dunajska cesta 20, vsled telesne poškodbe umirajoč pripeljan. — Uršula Terpotec, užitninskega paznika žena, 67 let, Rožne ulice 39, marasmus senilis. — Helena Setina, zasebnica, 24 let, Lingove ulice 5, jetika. — Adolf Kraus, klerik, 22 let, Kravja dolina 11, jetika.

30. septembra. Neža Krašovic, gostija, 67 let, Hrenove ulice 6, marasmus.

1. oktobra. Jožefa Jallen, uradnikova vdova, 67 let, Pred Škofijo 18, spridenje želodca.

V bolnišnici:

Angelo Merlo, oglar, 50 let, apoplexia.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
1. u. jut.	740.8	1.04	brezv.	megla	
2. u. pop.	739.1	2.32	sl. jzpad	jasno	0.00
9. u. zveč.	738.9	1.70	"	"	

Srednja temperatura 16.9°, za 3.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

2. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld.	— kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	88	50
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106	45
Papirna renta, davka prosta	101	25
Akcije avstr.-ogrske banke	992	—
Kreditne akcije	307	—
London	112	25
Srebro	—	—
Francoski napoleond.	8	85 1/2
Cesarski cekini	5	34
Nemške marke	55	07 1/2

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je dne 1. oktobra ob 10. uri dopoldne gospa

Amalija Globočnik roj. Preširnova,
c. kr. notarja soproga,

potolažena s svetstvi svete naše vere, po dolgi in mučni bolezni v 29. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v petek, dne 3. oktobra, ob 4. uri popoldne.

Maše za dušnice brale se bodo v tukajšnji farni cerkvi.

Predrago ranjko priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJ, dne 1. oktobra 1890.

Janko Globočnik, c. kr. notar, soproga. — Terezija Preširen, mati. — Vinko Preširen, c. kr. geometer, brat. — Katinka Šlamberger roj. Preširnova, Ana Preširen, Ljudmila Preširen, sestre. — Anton Šlamberger, c. kr. notar, svak. — Berta Preširen roj. Lebanova, svakinja. (1)

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Le malo jih je še!

11 srečk 10 gld.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

Žrebanje že 15. oktobra.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani. (7)